

Број: 2247/19-48
Датум: 06.12.2019. године

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ У ВЕЗИ СА КОНКУРСНОМ ДОКУМЕНТАЦИЈОМ ЈН 08/19

Питање 1:

У одговору на питање (број 2247/19-39) у делу означеном Д. Наручилац је навео: "Опрема за допуњавање бесконтактних картица неће бити набављана од стране превозника већ искључиво од стране Наручиоца. Како ће инвеститор те опреме бити Наручилац, иста није предмет ове набавке. Персонализацију електронских чип картица ће вршити Наручилац што такође није предмет ове набавке. Персонализацију „SAM"модула ће вршити добављач валидатора у моменту њихове набавке, односно одмах на почетку шесте године коришћења система."

Имајући у виду наводе Наручиоца јасно се закључује следеће:

- Наручилац је купио "Buslogic" систем који делимично може да подржи увођење опреме: возачке конзоле и кондуктерског уређаја (КОЈИ ТРЕБА ДА БУДУ ЈЕДНАКИ И АКО ТО НИЈЕ РАЦИОНАЛНО);
- Понуђачи треба да возачке компјутере и кондуктерске уређаје одмах по ступању уговора закљученог након спроведеног поступка на снагу који треба да буду компатибилни "Buslogic" систему;
- На почетку шесте године трајања уговора изабрани понуђачи треба да избаце компјутерске уређаје и да купе валидаторе;
- Након престанка трајања уговора сва опрема остаје у власништву изабраног понуђача;
- Терминале за допуну картица помоћи којих ће се наплаћивати карте на валидаторима купује Наручилац у шестој години трајања уговора (који укупно траје седам година).
- Терминали које купи наручилац морају да буду компатибилни са валидаторима које је купио изабрани понуђач (и који морају да буду компатибилни са "Buslogic" системом) и у чијем власништву остају и након истека важења уговора;
- Смарт картице помоћу којих ће се наплаћивати карте на валидаторима купује НАРУЧИЛАЦ и оне морају да буду компатибилне са валидаторима (и са "Buslogic" системом) које купује изабрани понуђач;
- Сва опрема која се купује мора да буде компатибилна са "Buslogic" системом који ће на крају уговореног периода већ бити превазиђен (сада је прошло већ неколико година од када је уведен).

С обзиром на све закључено потребно је да се појасни начин планирања ове јавне набавке односно пројекта јавно приватног партнерства. Понуђачи у

последње две године трајања уговора треба да уложи око 35.000.000,00 у валидаторе, после престанка важења уговора им остаје комплетна опрема, а наручилац за функционисање система за последње две године треба да уложи око 20.000.000,00 динара (за терминале и картице).

Такође треба да се одговори да ли ће наручилац пошто уложи у терминале који морају да буду компатибилни са валидаторима и картицама у новом пројекту (после седам година) тражити да опрема коју ће неки нови превозник морати да купи, буде компатибилна са терминалима и картицама а самим тим са валидаторима и "Buslogic" системом? И да ли ће и тада ограничавати понуђаче наводима да има нешто од опреме што мора да буде компатибилно са будућом опремом?

Одговор:

Наручилац самостално прави пословне пројекције и дефинише и пословну и финансијску политику, те је одлука о моменту настанка обавезе приватног партнера - одлука јавног тела, а не потенцијалног понуђача односно приватног партнера. Притом, заинтересовано лице наводи да та обавеза настаје сувише касно, а управо то значи да ће приватни партнер ову (финансијску) обавезу сносити на истеку пете године, када ће акумулацијом очекиваног профита у првих пет година далеко лакше и поднети ову финансијску обавезу. Притом, ради се о јасно дефинисаној обавези у смислу и садржине и времена настанка исте, те су сви потенцијални понуђачи унапред упознати са тим обавезама и налазе се у апсолутно једнаком положају, те одлука наручиоца (која је, као што је горе наведено искључиво његово дискреционо право) у вези са почетком настанка те обавезе нити утиче на (не)могућност понуђача да припреме прихватљиву понуду нити даје икакаву предност било коме од њих у вези са предметним питањем.

У вези са питањем заинтересованог лица на који начин ће наручилац поступати након истека уговора о јавно-приватном партнерству и какве ће услове одређивати у неком будућем поступку (дали избора извршиоца услуге или приватног партнера или неком трећем поступку, с обзиром да је реч о периоду после 2026.године), уз напомену да остаје непознаница како наручилац и чланови комисије за јавну набавку могу икако да знају на који начин ће бити дефинисана конкурсна документација и у ком поступку за 7 година, указујемо на то да је реч о потпуно и релевантном питању које се ни на који начин не односи на предметни поступак.

Питање 2:

У одговорима које је наручилац објавио 03.12.2019. године, број 2247/19-42 убачене су и основне техничке карактеристике валидатора.

Обзиром да је Наручилац одредио да ће се набавка валидатора извршити тек након 6 година, молимо вас за следећа појашњења:

а) Зашто се тражи "Mifare" технологија а не "Mifare Plus"?

Имајући у виду да је "Mifare" има знатно нижи ниво сигурности што је резултовало да постоји више случајева да је ова технологија "клонирана" и да постоји велики ризик за малверзације. Ово је додатно нелогично пошто ће ова технологија у тренутку када је планирано увођење валидатора (након 6 година) бити потпуно одбачена?

б) Зашто је експлицитно назначено да уређаји буду без "такозваних EMV сертификата"?

Бесконтактне банкарске картице представљају све присутнији начин плаћања. Према статистици компаније "Mastercard" у року од годину дана коришћење бесконтактних плаћања у Европи порасло за 97%. У исто време вредност бесконтактних трансакција у Србији се повећао за 31%. Обзиром на све веће присуство бесконтактне платне технологије, и на све већи раст оваквих трансакција, поставља се питање зашто Наручилац већ сада свесно одустаје од употребе ове технологије поготово када ће у периоду када се уводе валидатори бесконтактне платне картице бити претежно средство плаћања?!

На овај начин Наручилац се одриче веома битне функционалности из веома нејасног разлога. Једини закључак који се намеће је да се на овај начин врши фаворизовање одређеног понуђача који испуњава само наведене услове.

с) Зашто Наручилац тражи валидатор који подржава читање 2Д бар кода, а није прецизиран начин на који ће се валидирати карта са 2Д бар кодом? С обзиром на то да нигде није описана функционалност како сам уређај треба да ради, као и да није позната апликација која подржава 2Д бар код, није јасно како Наручилац може да изврши набавку валидатора а да нису описане све функционалности, како валидатора, тако и мобилне апликације.

Одговор:

а) Информација и закључци о модерним и застарелим технологијама могу бити јако дискутабилни. Поставља се питање која особа или институција може бити адекватна за установљавање чињенице која је технологија застарела а која није. „Mifare“ технологија је по нашим истраживањима на Српском тржишту јако заступљена и то у великом броју фирми и градова који користе електронске системе наплате карата. Ако се овом податку дода чињеница да је технологија „Mifare plus“ оквирно 2,5 пута скупља од технологије „Mifare“, овакву информацију је наручиоц имао приликом планирања ове набавке те је самим тим тражио технологију која је јефтинија.

Што се тиче могућности „клонирања“ података, овај податак такође можемо сматрати непровереним али уз претпоставку да је исти ипак тачан, наручиоц је

свакако тражио од тренутног произвођача система разраду заштите од овакве врсте злоупотребе, те је за те потребе израђен систем који анализом валидираних карата на дневном нивоу може простим сабирањем и одузимањем приказати све потенцијалне картице корисника које имају већу потрошњу од улазних података те се такве „клонирани“ картице могу на једноставан начин ставити на црну листу и искључити из система. Као што сам назив „клонирање“ и каже, оваква картица има идентичне параметре у виду разних ИД бројева где забраном коришћења тог ИД броја престају са радом све картице на терену па макар их било и неколико хиљада.

б) На основу испитивања тржишта у Србији постоји пример великог града који је заменио валидаторе без „такозваних EMV сертификата“ са валидаторима који имају ове сертификате што је доказало да је ова врста надоградње могућа. Такође даљим истраживањем тржишта наручиоц је установио да оваква врста надоградње валидатора кошта у просеку око 30% и више од вредности валидатора без ових сертификата. Цена валидатора са већ предвиђеним оваквим сертификатима је такође 30% и више скупља од валидатора без сертификата.

Самим тим наручилац није хтео да оптерети превозника овом врстом инвестиције што не значи да превозник не може набавити валидаторе са овим сертификатом који не могу сметати нормалном функционисању система.

Ако све наведено сагледамо и томе додамо могућност надоградње система, сматрамо да апсолутно нисмо фаворизовали одређене понуђаче који не испуњавају ове услове, већ смо омогућили свим понуђачима да понуде једну или у одређеном периоду другу врсту уређаја.

ц) Наручилац је од тренутног произвођача-добављача постојећег система који функционише више од четири године, током одржавања и развоја добио могућност креирања наведених 2D QR бар кодова као и могућност коришћења мобилне апликације које је планирао у одређеном моменту пуштања валидатора у систем и искористити на адекватан начин. Како пуштање валидатора у систем није планирано одмах, наручилац је сматрао да ова спецификација није тренутно битна јер превозници неће одмах набављати валидаторе већ ће их само укалкулисати у цену коштања како би на исправан начин формирали своју цену превоза према наручиоцу.

Питање 3:

Наручилац је у претходним одговорима нагласио да ће одређени део опреме набављати сам. Није јасно зашто је Наручилац прописао основне техничке захтеве валидатора док функционални захтеви уопште нису помињани. Набавка валидатора без функционалних захтева може довести до тога да одређене функционалне захтеве које Наручилац буде захтевао неће бити могуће имплементирати на валидаторима.

Са једне стране свесно захтева технологију која је већ данас увелико застарела и све више се одбацује (поготово не у јавном превозу) док са друге

стране изричито наглашава да уређаји не морају да буду EMV сертификовани и на тај начин ускраћује технологију која се све више користи као основно средство плаћања у оквиру јавног превоза (бесконтактне EMV банкарске картице). Када се на све то узме у обзир и чињеница да ће се валидатори увести тек у шестој години, све указује на то да Наручилац фаворизује одређеног понуђача чији уређаји раде на "Mifare" технологији, а са друге стране нису EMV сертификовани?!

Из свега горе наведеног се закључује да Наручилац свесно фаворизује само фирму која је испоручила портал "Buslogic", јер све остале набавке као што су валидатори, кондуктерски уређаји (а касније и терминали за допуну, опрема за персонализацију итд.) ће морати да буду компатибилни са постојећим системом. На овај начин Наручилац избегава да на јаван и транспарентан начин изврши набавку опреме, што је законска обавеза Наручиоца.

Одговор:

Наручиоц је јасно прецизирао у документацији да валидатори неће бити потребни у самом старту реализације уговора а касније и прецизирао да то неће бити у првих 5 година. Самим тим, наручилац није хтео да се везује за одређене функционалности које у моменту примене неће бити актуелне поготово што наручилац још увек нема искуства у оваквој врсти наплате карата те се наредних неколико година на неки начин и жели едуковати кроз коришћење електронског система наплате бесконтактним картама код возача и кондуктера за чије функционисање му не требају валидатори.

Није јасно на основу којих чињеница се може формирати закључак да је у Србији одбачена технологија која се примењује у вероватно преко 95% система овакве врсте. Испитивањем тржишта наручилац је закључио да се у градовима попут: Суботице, Сремске Митровице, Вршца, Београда, Пожаревца, Чачка, Краљева, Крагујевца, Врања и других у преко 95% валидација електронских карата користи управо технологија коју захтева наручилац а не која се тражи у постављеном питању. Такође сматрамо да све што је преко 80% валидације у текућој години, под претпоставком да наша анализа није исправна, у наредних 7 година не може прећи проценат испод 50% што није оправдање за увођење технологије која није „Mifare“ и где није обавезно коришћење технологије компатибилне са банкарским картицама.

Још једанпут понављамо и напомињемо да главни предмет набавке није електронски систем наплате карата већ обављање превоза у Граду Нишу. Такође још једанпут понављамо и напомињемо да наручилац већ поседује систем електронске наплате карата и управљања саобраћајем који функционише више од четири године и са којим је наручилац задовољан. Понављамо и да овом набавком није предвиђена набавка централног сервера и главних програмских скрипти већ набавка спољних делова система који врше функције прикупљања прихода и валидирања а као што смо и раније навели у питању су огромне финансијске трансакције за чију реализацију систем мора бити јако поуздан, тестиран и оперативан. Сматрамо да је сасвим нормално да после

толико финансијских инвестиција и времена проведеног на савладавању и усавршавању постојећег система, заједно са произвођачем истог, захтевамо набавку оригиналних или „компатибилних“ додатних модула-софтвера са уређајима јер само такви могу адекватно задовољити потребе наручиоца о исправном функционисању и сигурном протоку финансијских информација ка централном серверу.

Самим тим, горе наведеним чињеницама, сматрамо да не фаворизујемо произвођача система „Bus Logic“ нити добављача Телеком Србија и не избегавамо да превозници на јаван и транспарентан начин изврше набавку опреме.

Питање 4:

У Члану 18.став 3. Модела Уговора Наручилац није ускладио са изменама конкурсне документације. Потребно је да се измени овај део конкурсне документације.

„Рокови за почетак примене из претходне табеле рачунају се од дана ступања на снагу Уговора. Почетак примене валидатора карата биће по испуњењу следећих услова:

- Донета стратешка одлука локалне самоуправе о преласку на нови систем продаје карата;
- Формирана екстерна продајна мрежа свих врста карата (паркомати, трафике);
- Омогућена on line куповина карата путем интернета, односно одмах на почетку шесте године коришћења система.“

Одговор:

Наручилац очекује да ће услови за почетак примене валидатора карата бити испуњени најкасније до истека пете године од дана почетка примене Уговора. Прихвата примедбу заинтересованог лица и извршиће потребне измене конкурсне документације.

Питање 5:

Имајући у виду да је Наручилац прописао када ће почети да се користе валидатори требало би да усклади чл. 23. и 25. Уговора са изменама конкурсне документације.

Одговор:

Прихвата се примедба и биће извршене измена конкурсне документације.

Питање 6:

На 56 страни конкурсне документације наведено је како се уплаћује такса за подношење захтева за заштиту права: „Уколико се захтев подноси пре отварања

понуда, подносилац захтева је дужан да на рачун буџета Републике Србије уплати таксу у износу од 250.000,00 динара за Партију 1, односно 250.000,00 динара за партију 2, на број жиро рачуна: 840-30678845-06, позив на број: број или ознака јавне набавке, сврха уплате: ЗЗП, Назив наручиоца, број или ознака јавне набавке, корисник: буџет Републике Србије."

Наведено није у складу са одредбом прописаном у члану 156. Став 1. Тачка 3) Закона о јавним набавкама, с обзиром на то да у фази пре подношења понуда понуђач подноси захтев за заштиту права невезано за партије, већ на конкурсну документацију у целости. Потребно је да се конкурсна документација измени у И у овом делу усклади са Законом.

Одговор:

Прихвата се примедба и биће извршене измена конкурсне документације.

Комисија за јавну набавку

